

ДОКЛАД

Относно: Доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2017 г., № 839-02-5, внесен от омбудсмана на Република България на 30.03.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика, на свое редовно заседание, проведено на 18 април 2018 г., разгледа и обсъди Доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2017г.

На заседанието присъстваха г-жа Мая Манолова – омбудсман на Република България, Хюсеин Исмаил – началник отдел „Права на хората с увреждания и дискриминация“ и експерти от администрацията на омбудсмана, представители на неправителствени организации.

Докладът беше представен от госпожа Мая Манолова. Тя започна отчитане на дейността си с представяне на приоритетите, които омбудсмана и неговата администрацията са имали през 2017 г., а именно - защита на правата на децата, защита на правата на гражданите от злоупотребите на монополите, защита на правата на гражданите, които са в риск от социално изключване. Госпожа Манолова представи изчерпателно всички кампании, които са били организирани и проведени през изминалата година.

Докладът съдържа информация за постъпилите жалби и сигнали, които са 12635, както и за броя граждани, потърсили помощта на омбудсмана-34908, граждани получили съдействие в приемната му – 22369, предоставени съвети, дадени консултации и направени справки по телефона – 11819. Организирани са 17 изнесени приемни, направени са посещения в повече от 80 населени места по нерешени проблеми на граждани. Броят на финализираните жалби е равен на броя на постъпилите такива. В доклада се изтъква, че в годините омбудсманът се утвърждава като важен фактор за защита правата на човека и основните свободи на гражданите в България.

В раздела „Права на хората с увреждания се посочва, че през отчетната година е продължило наблюдението върху изпълнението на ратифицираната през 2012 г. Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания, но не е констатиран значим напредък по отношение политиките за тези хора. През 2017 г. са постъпили 314 жалби и сигнали за засегнати права на хора с увреждания, като най голям е дялът на тези, свързани със социално-икономическа защита /123/ следван от жалби за социални услуги и лична мобилност. Препоръките на Омбудсмана в тази област са: да се гарантира изпълнението на приетите от изпълнителната власт стратегически документи

и планове за изпълнение на КПХУ, вкл. нов Закон за интеграция на хората с увреждания и приемане на адекватен Закон за социалните услуги.

Докладът изтъква, че проблемните области на нарушаване правата на хората с увреждания са: Програмите и Проектите за социалната услуга „Личен асистент“; социално-икономическата закрила; достъпна среда; медицински изделия; жестовия език; за въвеждане на Единната информационна система на медицинската експертиза в България и др.

В раздел “Пети“ от доклада се разглежда защитата на социалните права на гражданите, които обхващат правото на полагане на труд, придобиване право на пенсия, социално подпомагане, помощ за жилище и др. Направен е извод, че системите за социална защита не осигуряват адекватна закрила във всички случаи на реализирани социални рискове и за всички граждани. Това сочи и броят на жалбите и сигналите, отнасящи се до социални права, които са 14,17% /1790 бр./ от общия брой постъпили в институцията. Най често жалбите и сигналите касаят неизплатени трудови възнаграждения, или обезщетения от работодател; невнесени осигуровки; неплатен извънреден труд; неоформени документи; действащи фирми, които не плащат на служителите си; продават фирми на нови собственици, които са на социални помощи и др.

Предприетите действия в тази посока в Кодекса на труда-въвеждане на тримесечен срок за изплащане на обезщетения от работодателя; контрол на Инспекцията по труда на плащането на обезщетения и заплати и след прекратяване на трудовите правоотношения. В Търговския закон-забрана за прехвърляне на търговско предприятие и фирмени дялове при неизплатени заплати и осигуровки; възможност ИА „ГИТ“ да поиска откриване на производство по несъстоятелност. В Закона за гарантиране на вземанията на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя-увеличаване на възможностите повече работници да получават обезщетения от Фонда за гарантиране на вземанията и др.

В областта на трудовата заетост гражданите поставят въпроси, свързани със: затруднения в трудовата им реализация; откази от работодателите да ги наемат на работа; прекратена регистрация като безработни. Трудовата заетост в България въпреки ниското ниво на безработица продължава да бъде проблем за гражданите и през 2017 г., особено в малките населени места или в райони с недобре развита икономическа среда. Особено притеснителни са жалбите на граждани, които са в пенсионна възраст, нямат необходимия осигурителен стаж за получаване на пенсия и срещат затруднения при намиране на работа. Тези хора остават без доходи и здравноосигурителни права.

По отношение на правото на пенсия като част от правото на социално осигуряване през 2017 г. в институцията на омбудсмана са постъпили 515 жалби и сигнали като голяма част от тях са свързани основно с ниския размер на пенсиите, получаване на наследствена пенсия от дете на починал родител, обявеното отпадане на тавана на пенсиите само за тези, на които ще бъдат отпускане пенсии след 01.01.2019 г.

и др. Докладът сочи, че е необходимо продължаване на реформата в пенсионното законодателство след широко обществено обсъждане.

В областта на защитата на социалните права на гражданите търсената подкрепа е по отношение на нарушени права при получаване на социални помощи, майчинство, финансови въпроси и лични проблеми.

Докладът съдържа препоръки на омбудсмана за установяване на по гъвкави условия, отговарящи на реалните обществени отношения, които да позволяват оказване на социална подкрепа на действително нуждаещите се граждани и семейства.

В проведената дискусия взеха участие народни представители Хасан Адемов, Георги Гьоков и Калин Поповски. Те изразиха задоволството си от представения доклад и поздравиха омбудсмана за добре свършената работа през годината. Бяха зададени въпроси най-вече по отношение констатациите и дейностите, свързани с правата на хората с увреждания. Бяха направени и препоръки към госпожа Манолова да отстоява и защитава правата на българските граждани още по-настоятелно, макар че това понякога да е свързано с непопулярни решения и мерки, за които народните представители си дават ясна сметка.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати: 17 гласа „за“, 1 глас „въздържал се“, и без гласове „против“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да приеме Доклада за дейността на омбудсмана на Република България през 2017 г., № 839-02-5, внесен от омбудсмана на Република България на 30.03.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ